

ישיבת הפתל - ירושלים

שיחת הגאון הרב אביגדר הלוי נבנצל שליט"א

לקראת ראש השנה תשע"א

למה נשאף ועל מה נתפלל בראש השנה?

לגדלות, לא מקבלים כלום.

ברוחניות - אין להסתפק במועט!

משה רבינו אומר: "כי שם ה' אקרא, הבו גִדְל לְאֵלֵינוּ" (דברים לב, ג). הגמרא לומדת מזה חיוב של ברכת התורה לפני, שלפני שלומדים תורה צריכים לומר ברכה, וכאילו אמר להם משה: "כי שם ה' אקרא", לפני שאֵלְמַד אתכם תורה¹, הבו גִדְל לְאֵלֵינוּ, ברכו אותו על התורה שאני משמיע לכם. הראשונים נחלקו, האם דרשה זו היא דרשה גמורה וחיוב ברכת התורה הוא מן התורה, או שאיננה דרשה גמורה, וחיוב ברכת התורה הוא רק מדרבנן (עי' משנ"ב סי' מ"ז סק"א). על כל פנים, חז"ל למדו מכאן חיוב לברך על התורה לפני, לפחות בדרך אסמכתא.

והנה, לעומת התורה, שעליה אנו מברכים רק לפני [חז"ל] מאשר קריאה בציבור, שאז אנו מברכים גם לאחריה, על המזון אנו מברכים בין לפניו ובין לאחריו. לאחריו מן התורה, שנאמר "וְנִאֲכַלְתָּ וְשִׂבַעְתָּ, וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֲרֶז הַטֹּבֵה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ" (דברים ח, ט), ולפניו מדרבנן. מדוע על המזון מברכים לפניו ואחריו, ועל התורה רק לפניו ולא לאחריה? - כי על המזון עלי להכיר טובה לקב"ה גם לפניו, שנתן לי את המזון, וגם לאחריו, על הרגשת השביעה שלאחר האכילה. ב"ה אכלתי, שבעתי, ואני מכיר טובה על כך לקב"ה. אבל בתורה - אין דבר כזה. אסור להיות שבע. אמנם צריכים לפעמים להפסיק את הלימוד כדי לאכול, או לישון, או להתפרנס, אבל לא מפני שאני שבע. ממילא, לא שייך להודות לקב"ה ששבעתי. צריך להודות לה' בהתחלה שנתן לנו תורת אמת, אבל אסור לומר שאני כבר שבע. תמיד צריך לרצות עוד תורה. בגשמיות - מידה טובה היא להסתפק במועט, ולא לבקש בקשות מופרזות (ברכות נ, א). אבל בתורה ובענינים רוחניים - "הִרְחֹב פִּיךָ וְאָמַלְאָהוּ" (תהלים פא, יא). צריך לבקש בשפע, לא להסתפק במועט (ברכות שם).

חז"ל אומרים, "כל אחד ואחד מישראל חייב לומר, מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי, אברהם יצחק ויעקב" (תדא"ר פכ"ה). וקשה לכאורה: מה ההגיון בזה, שאשאף כבר היום לכך שמעשי יהיו כמעשי אברהם יצחק ויעקב? וכי למעשי התנאים כבר הגעתי?! ולמעשי האמוראים כבר הגעתי?! או אל מעשי הגר"א? או לכל הפחות אל מעשי החפץ חיים? לא הגעתי לכל המדרגות הללו! וא"כ, לכאורה צריך היה לבקש "מתי יגיעו מעשי למעשי החפץ חיים", ורק אח"כ, לכשנגיע לזה (אם נגיע), נבקש מתי יגיעו מעשי למעשי הגר"א, וכך הלאה. אך חז"ל מלמדים אותנו שלא זו הדרך. חז"ל מלמדים אותנו שכבר מן ההתחלה יש לשאוף לגדלות המירבית - "מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי, אברהם יצחק ויעקב". אם אדם ישאף להיות כאברהם יצחק ויעקב, אולי יהיה כמו החפץ חיים. אבל אם לא ישאף להיות כאברהם יצחק ויעקב, גם כמו החפץ חיים לא יהיה. אם שואפים לגדלות, יש סיכוי לקבל גדלות. אבל אם לא שואפים

"הִרְחֹב פִּיךָ וְאָמַלְאָהוּ" - בהפטרות ראש השנה!

דוגמא נאה ל"הִרְחֹב פִּיךָ וְאָמַלְאָהוּ" רואים בהפטרות שנקרא אי"ה ביו"ט ראשון של ראש השנה. חנה העקרה באה לשילה, ומבקשת מה' שיתן לה בן. אם ה' יתן לה בן רגיל, זה כבר יפה מאד. הרבה אנשים היו כבר מרוצים. אבל היא אינה מסתפקת בכך. היא מבקשת "וְנִתְּתָה לְאִמְתֶּךָ זָרַע אֲנָשִׁים" (שמו"א א, יא). זרע ששקול כשני אנשים (ברכות לא, ב). אלו שני אנשים? - שני צדיקים, כמובן. אבל לא סתם צדיקים, אלא כמו משה ואהרן! (ע"ש) אמנם אם הבן יהיה כמו יהושע וכלב, או כמו אלעזר ואיתמר, זה גם לא מעט. אבל אם אפשר יותר מכך, צריך לבקש על יותר. צריך לבקש כמו משה ואהרן!

ואכן, חנה זוכה שבקשתה תתמלא: "מִשֶּׁה נֶאֱהָרַן בְּכַהֲנָיו, וְשִׁמוּאֵל בְּקִרְיַי שָׁמוּ" (תהלים צט, ו) - שמואל שקול כמשה ואהרן. כמובן, לא לגמרי ח"ו, "לֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה" (דברים לד, י; ועי' בעיקר השביעי מי"ג עיקרי האמונה), אבל מבחינה מסוימת שמואל שקול כנגד משה ואהרן, כפי שרואים בפסוק. אם היתה חנה מסתפקת במועט, היתה מבקשת כשני צדיקים פשוטים, או כשני יהודים פשוטים. אבל היא אינה מסתפקת כשני אנשים פשוטים, וגם לא כ"סתם" שני צדיקים, אלא כשני הצדיקים הגדולים ביותר, שאין בעולם דוגמתם. ועל כן, בצרוף תפלתה, שנאמרה ודאי מעומקא דליבא, היא אכן זוכה לזה. הרי שברוחניות צריך לבקש ביד רחבה - "הִרְחֹב פִּיךָ וְאָמַלְאָהוּ".

"בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנִי יֹשֵׁב" -

והנה, עם כל השאיפות הרוחניות הגדולות שצריכות להיות לנו, צריך גם להזהר שלא להתגאות. לא לחשוב שכבר הגענו לאיזו מדרגה גבוהה, או קצת פחות גבוהה. צריך להזהר שלא תזוח עלינו דעתנו. מו"ר הגה"צ רא"א דסלר זצ"ל מביא את דברי הזוהר הקדוש, ממנו רואים, עד כמה עלולה גאווה כזו להזיק לנו ביום הדין. הזוהר הקדוש מביא את המעשה שעשה אלישע הנביא, שהתארח בראש השנה² בביתה של האשה השונמית - שהיתה "אִשָּׁה גְדוֹלָה" (מ"ב ד, ה), ועשתה עמו חסדים רבים - ושאל אותה: "מָה לְעִשׂוֹת לָךְ? הַיְגִשׁ לְנִבְרָ לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ או אֶל שַׂר הַצָּבָא?" (שם, יג) האם תרצי שאשא עבורך תפלה מיוחדת אל המלך המשפט, שתזכי היום בדין? - ונתאמר, בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנִי יֹשֵׁב" (שם). היא לא רוצה

שלוש זרכים להדבק בה'

והנה, עבודת ה' העיקרית שלנו בשנים אלו שבהן אנו לומדים בשיבה היא - לימוד התורה. לימוד התורה הוא אחד משלשה דברים שהעולם עומד עליהם - "על התורה, ועל העבודה, ועל גמילות חסדים" (אבות פ"א מ"ב). למה דוקא על שלשה דברים אלו עומד העולם? הרי תרי"ג מצוות יש בתורה, וכולן חשובות, ומה מיוחד בתורה עבודה וגמילות חסדים יותר משאר המצוות?

אולי מותר לומר כך: הרי תכלית עבודת האדם בעולם הזה היא, להיות דבוק בקב"ה עד כמה שבשר ודם יכול להיות דבוק בו ית', ודבקות זו היא בשלשה דברים המרכיבים את כוחות האדם: במחשבה, ברגש ובכלי המעשה. כנגד שלשת אלו מכוונים שלשת הדברים שהזכירה המשנה - תורה, עבודה וגמילות חסדים.

הדבקות בקב"ה במחשבה היא על ידי תורה. אמנם מחשבת הבורא היא מעבר ליכולת השגתנו, וכפי שאומר הנביא: "כִּי גָבְהוּ שְׁמַיִם מֵאָרֶץ, פֶּן גָּבְהוּ דַרְכֵי מִדְרָגְתְּכֶם וּמַחְשְׁבֹתַי מִמַּחְשְׁבֹתֵיכֶם" (ישעיהו נה, ט), אבל ה' בחסדו נתן לנו ניצוץ ממחשבתו כדי שנוכל להשיג משהו ממנה, וזוהי התורה. על ידי לימוד התורה, יש לנו בכל זאת תפיסה כלשהי במחשבת ה', כל אחד לפום דרגא דיליה. ילד קטן לומד חומש לפי הבנתו, ר' עקיבא אייגר לומד לפי הבנתו שלו, חז"ל לפי הבנתם, וגם משה רבינו שנמצא כבר אלפי שנים בגן עדן לומד שם את התורה לפי הבנתו ומדרגתו שם, ואף על פי כן לא הגיע וגם לא יגיע לעולם לידיעת התורה בשלמותה, שהרי התורה היא חכמת אלקים, שהוא אין סוף, וממילא גם חכמתו היא אין סופית. רק "אֵל לֹקֵיִם הֵבִינִי דַרְכָּהּ" (איוב כח, כג) של תורה עד הסוף. חוץ ממנו אין מי שמסוגל לתפוס את התורה בשלמותה. אבל בכל זאת, כל אחד לפי מדרגתו משיג על ידי לימוד התורה משהו ממחשבת ה' האין סופית, וזוהי - כאמור - הדרך להתדבק בקב"ה במחשבה.

והדרך להתדבק בקב"ה ברגש, היא ע"י עבודת הקרבנות. כשאדם מקריב קרבן, הוא צריך להרגיש שהיה רוצה בעצמו להיות הקרבן, כמו שיצחק אבינו הסכים ורצה להשחט ולהיות קרבן עולה לה'. אלא שהקב"ה לא הרשה לאברהם אבינו לשחוט את יצחק, ועל כן גם אנו איננו רשאים למסור את עצמנו להיות קרבן לה'. במקום זה נתן לנו הקב"ה אפשרות להקריב לו בהמות ועופות ומנחה, אבל בעצם הרגשת האדם צריכה להיות, ש"ראוי לו שישפך דמו וישרף גופו, לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה הקרבן הזה, נפש תחת נפש" (רמב"ן ויקרא א, ט).

היום שאין לנו קרבנות, הדרך העיקרית להדבק בקב"ה ברגש היא ע"י עבודת התפילה. להרגיש כמה גדולה הזכות לעמוד שלוש פעמים ביום ולדבר אל הקב"ה כדבר בן אל אביו, שמדבר אליו מתוך קורבה גדולה. להרגיש שכביכול אנו מדברים פנים אל פנים עם הקב"ה, מודים לו על כל הדברים הטובים שעשה לנו, ומבקשים ממנו שימשיך להיטיב לנו, לתת לנו חכמה ותשובה וסליחה וגאולה וכל

שאישיע יתפלל במיוחד עבורה. מדוע? - כי "בשעתא דדינא... אינון דאשתמודעין ורשימין בלחודדיהו, אף על גב דזכאין אינון, אתפסין בקדמיתא. ועל דא, לא לבעי לאיניש לאתפרשא מבין עלמא לעלם, דבכל זמנא רחמי דקב"ה על עמא כולהו כחד..."³ (זוהר ח"ב מד, ב). "נורא ואיום! לא חפצה שיתפלל עבורה אלישע הנביא להצילה מדין ראש השנה, משום שעל ידי תפלת הנביא הלא תהיה מצוינת, וממילא לא תהיה מצטרפת לזכות הכלל. ואם כן, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, מי שמעצמו - מבלי שיתפלל עבורו נביא גדול כאלישע, אך מפני גבהות לבו לבד - מתפרד הוא בלבבו ומחשיב את עצמו גדול ומצויין מאחרים, כמה מתרחק הוא מַחְלוֹת רחמיו ית', ומתדבק במידת הדין הקשה" ("מכתב מאליהו" ח"א עמ' 124-125). בראש השנה אדם צריך לראות את עצמו חלק מהכלל ישראל. בתוך הכלל ישראל גם הוא יזכה בע"ה בדין. אבל לא להזכיר את עצמו באופן פרטי.

"ככלבין דצווחין הב הב"

והנה, כל הנידון בין אלישע הנביא לשונמית היה, "אי אצטריך לך לגבי מלכא עלאה על עובדין די בידך" (זוהר שם). כלומר, האם להתפלל לה' על המעשים שבגדיה - שיכפר לה על המעשים הרעים, ויזכור לה את מעשיה הטובים, כדי שתזכה בדין. אבל בקשה פרטית, לבקש מה' שיפקוד אותה בבנים - על זה כלל לא דובר⁴. מדוע? - כנראה בגלל דברי הזוהר במקום אחר, שאומר, שאין ראוי לבקש ביום הדין בקשות פרטיות, שזהו בכחנת כלבים הצווחים "הב, הב" - הב לנו חיים, הב לנו מזונות, הב לנו סליחה וכפרה (תיקוני זוהר כב, א - הובא בסידור הגר"א בפתיחה לתפלת ראש השנה ד"ה והביטה). הרי כבר דברנו על כך, שראש השנה הוא יום המיועד להמלכת ה', ושזהו תוקף קדושת היום הזה, ולכן חותמים בו בברכת קדושת היום - "מלך על כל הארץ, מקדש ישראל ויום הזכרון". ממילא, זה ורק זה צריך להיות תוכן תפלותינו בראש השנה, ש"ידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו", "ותמלוך אתה ה' לבדך על כל מעשיך...". רק אלו הן הבקשות שלנו בר"ה, לא בקשות פרטיות.

הרי חלק מהמלכת הקב"ה עלינו צריך להיות, שנשאף להיות עבדים נאמנים למלך הזה. ומהו עבד נאמן? - עבד נאמן הוא זה שלא מבקש מאוּמה לעצמו, רק מה שנצרך לאדון, ומה שדרוש לעבד כדי לשרת את האדון⁵. ממילא, בקשות פרטיות לא צריכות לבוא לידי ביטוי בראש השנה, שהרי יש בהן סתירה לעבודת היום.

אנו קוראים ביום השני של ר"ה את פרשת העקדה. לשם מה? - לא בשביל הקב"ה. הקב"ה זוכר את העקדה גם בלי זה. אנו קוראים אותה בשבילנו, כדי שאנחנו נזכור אותה, וכדי שתשמש כלקח עבורנו. שנרגיש כמו יצחק אבינו בשעה שהלך לעקדה. כשיצחק אבינו הולך לעקדה, אין לא שום חשבונות שאיפות ורצונות בעניני עולם הזה, שהרי אחרי שישחט - אין לו עוד עסק עם העולם הזה. כך אנו צריכים להרגיש. כמובן, אנו מקוים שלא נצטרך להשחט ח"ו, וכמו שיצחק לא נדרש לזה לבסוף, אבל השאיפה שלנו צריכה להיות, שכל רצוננו יהיה - המלכת הקב"ה, וכל מה שדרוש לעבודה זו. לא שום דבר נוסף.

מידת החסד: כל ימי היות אברהם בעולם, לא הוצרכתי אני לעשות מלאכתי, שהרי אברהם עמד שם במקומי" (ספר הבהיר אות קצ"א, עמ' פו). חסדיו של אברהם אבינו כל כך מרובים, עד שכביכול אין צורך לעולם במידת החסד של הקב"ה, ודי לו לעולם במידת החסד של אברהם אבינו. ממילא, אם רוצים להדמות לקב"ה ולהדבק בו ע"י גמילות חסדים, יש להשתדל לגמול חסד כפי שעשה אברהם אבינו, ולא רק כפי שעשה איוב. לגמול חסד גם למי שאינו זקוק לו, וגם לזקוקים לחסד - לתת יותר מכדי צרכן.

לא לעורר קטרוג בדין

ביום הרת עולם, שכל כולו לא נברא אלא כדי להיטיב לברואים (כפי שהזכרנו לעיל), אנו צריכים להודות לה' על החסדים הגדולים שעשה עמנו בבראו אותנו, ולא רק על החסדים הגשמיים, אלא גם על החסדים הרוחניים: שנתן לנו את התורה הקדושה, את המצוות, את שבת קדש שהיא מתנה טובה (שבת י, ב), את המקדש ואת ארץ ישראל, שכל אלה הן מתנות גדולות, וחסד גדול שה' עשה איתנו.

אבל מצד שני צריכים לדעת, שמתנות אלה הן מתנות שמחייבות. אם לא מנצלים אותן, מתעוררת תביעה עלינו. נתנו לך שבת, למה לא ניצלת את השבת? אפילו מי ששומר שבת, נזהר ממלאכות אסורות ואוכל שלוש סעודות, אבל לא מנצל את השבת להתקרבות לה', גם זו סיבה לתביעה. כל שכן מי שח"ו מחלל שבת, ודאי יש תביעה עליו. גם ארץ ישראל, אם מנצלים אותה לעבודת ה', זה טוב מאד. זו תכליתה. אבל אם ח"ו לא מנצלים אותה לעבודת ה', אז היא עצמה הופכת לקטרוג עלינו. המקדש - אם לא מנצלים אותו כראוי הופך לקטרוג עלינו. לכן בחורבן גלינו מהארץ ונחרב בית המקדש, כי לא היינו ראויים למתנות האלה שה' נתן לנו. השבת ב"ה לא ניטלה מאיתנו, אבל המקדש וא"י ניטלו. צריך להזהר שהמתנות לא יהפכו לקטרוג עלינו.

המתנה הגדולה של תשובה, שימים אלה הם הזמן המיוחד להשתמש בה, ודאי שאם לא נשתמש במתנה הזו, היא עלולה ח"ו להיות קטרוג עלינו. כדאי מאד להשתמש במתנה הזאת, לראות איך אפשר לנצל אותה בצורה הטובה ביותר. גם השבת, כדאי מאד לראות שתהיה סגור עלינו, וכפרט השנה, שיהיה חל בשבת, צריך לדאוג במיוחד שהשבת תסגור עלינו ביום הדין, ולא ח"ו תהיה קטגור עלינו. ודאי צריך השנה להשתדל במיוחד בשמירת שבת.

"קול דודי דופק"

ימי אלול הם ימים של "אני לדודי, ודודי לי" (שיר השירים ו, ג). אם משתדלים להתקרב אל הדוד, גם הדוד מתקרב אלינו. אבל אם אנו מצידנו לא משתדלים להתקרב אל הדוד, גם הדוד לא מתקרב אלינו. צריכים לנצל את שארית אלול שעוד נשארה לנו, ואת עשרת ימי תשובה, להתקרב אל הדוד כמה שיותר. להשתדל להיות דומים לה',

שאר הדברים שאנו צריכים. זוהי הדבקות בקב"ה ברגש. וגמילות חסדים - זו הדרך העיקרית להדבק בקב"ה בכלי המעשה. הרי כל מטרתה של בריאת העולם, וכל מה שעושה הקב"ה בעולמו לאחר שנברא, הוא להיטיב לברואים⁶; לאנשים לפי צרכם, לבעלי חיים לפי צרכם, וכן למלאכים. לפני בריאת העולם לא היה לקב"ה למי להיטיב. וכיון ששִׁמְטָבֵע הטוב להיטיב, ברא הקב"ה את העולם, כדי שיהיה לו למי להיטיב. ממילא, הדרך להידבק בה' במעשה, היא ע"י שנעסוק גם אנו בהטבה לזולתנו.

מדרגה מיוחדת של מידת גמילות חסדים אצל

אברהם אבינו

והנה, אם רוצים באמת להדמות לקב"ה ולהדבק בו באופן זה של הטבה לזולת, יש להעיר בזה הערה חשובה ששמעתייה מחותני, הג"ר חיים זאב פינקל זצ"ל: חז"ל אומרים, שאיוב טען כלפי הקב"ה: "בְּחִיץ לֹא יֵלֵין גַּר, דְּלִתִי לְאַרְחָ אֶפְתָּח" (איוב לא, לב). נהגתי כמו אברהם! אברהם פתח באהלו ארבעה פתחים לארבע רוחות השמים, וכך עשיתי גם אני. כל אחד היה יכול להכנס ולסעוד בביתי כמו אצל אברהם. אם כך, מדוע לאברהם היה כל כך טוב, ולי כל כך רע? אמר לו הקב"ה: אינך כמו אברהם! אצלך, מי שרגיל לאכול פת חטים (להבדיל מפת שעורים פשוטה), האכלת אותו פת חטים; מי שרגיל לאכול בשר, האכלת אותו בשר; ומי שרגיל לשותות יין, השקית אותו יין. אבל אברהם עשה יותר מזה. אצל אברהם, גם מי שלא היה רגיל במאכלים משובחים כאלה, קיבל בשר ויין וכל טוב, הרבה יותר מרמת המזון שהיה רגיל אליה בביתו (אבות דר"פ פ"ז). הוא לא שאל את אורחיו מה הם רגילים לאכול, אלא הכין להם מיד את האוכל המשובח ביותר.

ובאר חותני זצ"ל, שהבדל זה בין החסד שעשה איוב לחסד שעשה אברהם, הוא לא רק הבדל ברמת החסד, אלא בעיקר במהותו ובמטרתו. אצל איוב - מטרת החסד היא מילוי חסרונו של השני, ופעולת החסד אינה אלא כלי להגיע באמצעותו אל המטרה. ממילא, הוא נותן לאורח רק מה שחסר לו ותו לא, שהרי בחסד זה כבר מושגת המטרה. כמובן, חסד כזה הוא ג"כ מדרגה גבוהה של חסד שאין לזלזל בה, אבל אצל אברהם אבינו מדובר על מדרגה אחרת לגמרי. אצל אברהם אבינו, מטרת החסד איננה מילוי חסרונו של השני, אלא החסד הוא מטרה בפני עצמה! אברהם גומל חסד כי הוא רוצה לגמול חסד! ממילא, הוא נותן לאחרים גם מה שלא חסר להם - שהרי גם זה חסד!

חסד כזה הוא כבר חסד במדרגה אחרת לגמרי. חסד כזה הוא מעין מידת חסדו של הבורא ית' - שברא את העולם כדי להיטיב לברואים. כשם שהקב"ה רצה להיטיב לאחרים גם כשלא היו כלל ברואים בעולם, ולצורך כך ברא הקב"ה ברואים עם רצונות, כדי להשיב על כל חי רצון, כך גם אברהם: כשאין לו עם מי לעשות חסד, הוא מחפש בכל כחו אנשים שניתן לעשות עמם חסד (ע"ב פ"ב פ"ב), וגומל עמם חסד יותר מכדי צרכן, כדי להביא לידי סיפוק את "תַּאֲוַת" החסד שלו⁷. איוב גומל חסד רק כשצריך, ורק כמה שצריך, ולא יותר. ואברהם גומל חסד גם כשלא צריך, וגם יותר ממה שצריך. זהו שאמרו חז"ל: "אמרה

לחיים של תורה, של יראת שמים, להעמיד דורי דורות של תלמידי חכמים יראי ה', שנזכה להגיע ל"מלאה הארץ דעה אַת ה'" (ישעיהו יא, ט), שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, ונראה עבודת יום הכפורים, וכל מה שצריך לראות, ונכתב ונחתם עם כל ישראל לחיים טובים ולשלום, אמן ואמן.

השיחה נערכה לפי הבנתו של העורך,
וכל טעות או חסרון (אם ישנם) יש לתלות בעורך בלבד.

כתיבה וחתומה טובה
למורנו הרב שליט"א
ולמשפחתו
ולכל בני הישיבה

ללכת בדרכיו, להדבק בקב"ה עד כמה שניתן.
המשורר אומר, "קול דודי דופק, פתחי לי אַחתי רְעִיטִי יוֹנְתִי תְּמִיתִי" (שה"ש ה, ב), אבל הרעיה מתמהמהת ומתעכבת, ועד ש"קמתי אני לפתח לדודי... דודי חָמַק עֶבְרָה" (שם, ה-ו) צריך להשתדל שלא להגיע למצב הזה, ש"דודי חָמַק עֶבְרָה". לנצל את הימים שעוד נשארו לנו עד יום הכפורים, להרגיש קרבת אלקים, אהבת ה', יראת ה' ודבקות בה' כמה שיותר, לתת לדודי להכנס אלינו, שלא יחמוק ויעבור ח"ו, אלא ישאר אצלנו, כמו שדקדקו ואמרו: "וְעֵשׂוּ לִי מְקֻדָּשׁ וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכָם" (שמות כה, ח) - "בְּתוֹכָם" נאמר, ולא "בתוכו". שחוק ממקדש האבן שבהר המוריה, שאנו מצפים ומיחלים לבנות אותו, חוץ מזה, גם בתוך לבו של כל אחד ואחד מישראל ה' שוכן.
אבל בשביל זה צריכים לפתוח את הלב, ולתת לשכינה להכנס לשם. להענות לקריאתו של הדוד, "פְּתַחֲי לִי אַחֲתִי רְעִיטִי", בלי להתמהמה! כך נזכה ל"אור פני מלך - חיים" (משלי טו, טו), שרק אלו הם החיים האמיתיים. הרי אנו מבקשים מה' בראש השנה, "זכרנו לחיים". אם היינו שומעים שה' עונה לנו: "בסדר! לכו לשה, אכלו עשב, וחיו!" מה היינו אומרים על תשובה כזאת? - כמובן שהיינו אומרים: "רבונו של עולם! אלו הם חיים מצוינים לפרות ולסוסים, אבל לא לבני אדם! אנו רוצים חיים שמתאימים לבני אדם, לא לבהמות!" אז צריך לדעת, שגם חיים של "אֶכּוֹל וְשָׁתוּ" הם לא חיים אמיתיים! רק חיים של תורה ומצוות, שמלוים אותנו מעבר למאה ועשרים שנה, מלויים אותנו לחיי עולם, רק אלה הם חיים אמיתיים. אם מבקשים "זכרנו לחיים", צריך לדעת לאיזה חיים אנו רוצים שה' יזכור אותנו.

1. שהרי כל התורה כולה - שמותיו של הקדוש ברוך הוא (זוהר ח"ב פז, א, הביאו הרמב"ן בהקדמתו לתורה), וממילא כל לימוד בה הוא בבחינת "פי שם ה' אֶקְרָא". [לכן מבקשים בברכת התורה, "ונהיה אנחנו וצאצאינו... יודע י שמך ולומדי תורתך לשמה". כי ידיעת התורה בעמקה, היא ידיעת שמותיו ית' והעניינים והסודות הצפונים בהם, והיכן הם מרומוזים בתורה].
2. שנאמר: "וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּבֵא שְׁמֵהּ" (מל"ב ד, יא). ואומר זוהר: "מאן הוא יומא דא? - יומא טבא דראש השנה הוה, דאתפקדו ביה עקרית דעלמא, ואתפקדן ביה בני עלמא" (זוהר ח"ב מד, א).
3. תרגום: בשעת הדין... אלו שנודעים [לדיין] ועושים רושם בעצמם, אע"פ שזכאים הם - הם נתפסים בתחילה. ולכן, אין ראוי לאדם לפרוש מן הציבור לעולם, כי בכל עת רחמיו של הקב"ה הם על העם כולו, יחד.
4. ומה שהביא מְכַרְכֵּה אַח"כ: "לְמוֹעֵד הַזֶּה פָּעַת חֲזָה אֶת חֲכָתָה בֵּן" (מל"ב ד, טז) - זו היתה רק ברכה שהאציל עליה, או נבואה שניתנה לו באותו רגע מן השמים לברכה כן. אך לא היתה כאן תפלה ופניה מצדו של אלישע אל הקב"ה.
5. יש מי שדקדק ואמר, שלכן אמרו בזוהר (זוהר חדש זז, ג), שהמתפלל בר"ה על עניניו הפרטיים הוא בבחינת "כלבין דאמריין הב הב" (ב' פעמים "הב"), כי זהו דוקא במי שמתפלל למוטרו, ומבקש עוד ועוד בלי גבול ("הב, הב"), גם מה שלא נצרך לו לעניני שמים. אבל כשמתפלל רק על צרכיו ההכרחיים, זהו כבר צורך שמים, והיא תפלה הגונה.
6. עי' "דעת תבונות" לרמח"ל (מהדורת הגה"צ רבי חיים פרדלנדר זצ"ל, סי' י"ב-י"ח), שבאר שזו היתה כוונת ה' בבריאה. וכן דעת האר"י ז"ל וכל המקובלים.
7. יש שהקשו: כשישב אברהם אבינו ביום השלישי למילתו בפתח אהלו לחפש אורחים כדי לקיים בהם מצות הכנסת אורחים, שלח לו הקב"ה שלשה מלאכים (בדמות ערביים). והנה, מלאכים הרי אינם זקוקים כלל לאכילה ושתייה, ורק נראו כאוכלים ושותים שם (רש"י בראשית יח, ח), וא"כ לכאורה לא קיים בהם אברהם שום מצוה, שהרי לא היו זקוקים לכלום, ולמה לא שלח לו הקב"ה אורחים "אמיתיים"? ואולם התשובה לזה היא, שבכונה שלח כאן הקב"ה לאברהם אורחים כאלו! שכן מדרגת חסדו של אברהם היא לגמול חסד גם למי שאינו צריך לו. ועל כן, בפרשה זו המתארת את מידת חסדו של אברהם אבינו, רצה הקב"ה שמידת חסדו של אברהם תבוא לידי ביטוי באופן המירבי, ולכן שלח לו אורחים שאינם זקוקים לכלום!